

Protokol

sepsaný dne 25/6 1948 se strážm. SNB Jaroslavem Dolejšem nar. dne 8/12 1922 v Solnici, s. okr. Rychnov n Kn., příslušný do Trnové, syn Františka a Emilie roz. Hemerské, posl. bytem Rozvadov, kasárnovaný, okr. Tachov, svobodný povoláním strážm. SNB, civil povolání dělník, zařaděn u SNB-útvary Rozvadov okr. Tachov, bez braného poměru, celkový počet služebních let činí 2 roky a 4 měsíce, trestán 14 dny dom. vězení, nebyl vyznamenán ani neobdržel pochvalu, 5 tř. obec., a 2 tř. měštanské školy, služební přísahu vykonal dne 27/10 1945, řím. kat. rodiče bydlí v Hodoníně, Očovský řádek čp. 15, nemajetný.

P ř e d m ě t e m

jest protokolární výpověď jmenovaného ve věci jeho ilegálního odchodu a zběhnutí od svého útvaru do Německa a jeho návratu zpět do ČSR.

Jmenovaný napomenut k vypovídání pravdy udává:

Dne 12/3 1948 rozhodl jsem se jako příslušník SNB odejít do Německa a to bylo v době, kdy jsem sloužil u útvaru SNB Rozvadov okr. Tachov. Do Německa jsem se rozhodl odejít proto, že jsem nebyl spokojen s neustále lenými poměry v ČSR proto, že jsem neustále slyšel o útěcích Čechů do Německa. Útěk těchto Čechů jsem si vysvětloval, že jest v těchto útěcích něco nezdravého a měl jsem obavu, že bude revoluce, hlavně pak pro to, že jako příslušník SNB měl jsem obavy, že podle doslechu mělo dojít k nějakému náporu z venčí a že bych jako příslušník SNB byl vystaven nebezpečí. Další důvod proč jsem odešel do Německa byl ten, že bylo mnoho služeb a že jsem nemohl snést přísnost ve službě, kterou vyžadoval podle předpisu bývalí velitel SNB útvaru v Rozvadově prap. SNB Daněk. K útěku přes hranice rozhodl jsem se dne 12/3 1948 o 20,30 hod. Při odchodu vzal jsem si sebou kufr s prádlem, samopal vz. RA "40 /Ruský/, asi 200 kusů nábojů, 1 automatickou pistolí vz. 27, ráže 7.65 mm a 25 nábojů do pistole. Dále jsem si tyto věci vzal sebou proto, abych tyto a to hlavně zbraně měl ku své obraně. Jako příslušník SNB jsem předpokládal, že odnesením zbraní poškozují stát a současně, že mohu přenesením zbraní zde užívaných vyrazit cizí branné moci modely, užívaných u nás, přes to jsem však tyto zbraně sebou vzal. K útěku ze služebního místa odešel jsem přímo na celní stanici německou v Rozvadově, kde jsem se hlásil u Grenzpolizei. Na celnici Němci se mnou sepsali kam chci odjet, proč jsem odešel z ČSR, načež jsem jim odpověděl, že v ČSR nechci zůstat proto, že jsou tam nepokoje a že utíkají ostatní, takže chci odejít také. Sám jsem totiž věřil, podle poznatků, které jsem získal v Praze na soustředění-srocování lidí různé provokační akce býv. přís. nár. soc. a lidové strany a že řečí některých obyvatel obce Rozvadova, že němečtí se za hranicemi soustřeďují a za pomoci američanů vtrhnou do ČSR. Po velmi stručném výsledku na německé celnici bylo přítomno také několik amerických vojáků, jeden z nich měl obdélníky stříbrné, který telefonoval nevím kam a asi za 10 minut v němž seděl 1 voják americký a v druhém autě přijel nějaký orgán v civilu. Byl jsem odvezen do Wiedenu na nějakou úřadovnu americké policie. Na této úřadovně byl 1 úředník v civilu asi 45 let starší vyšší postavy, asi 175 cm vysoký, štíhlé postavy, sportovní, světlouštanových vlasů, který mluvil česky, řídké zuby, snubní prsten na ruce. Tento úředník se mne ptal kde jsem sloužil, proč jsem odešel, co chci dělat, na poměry v ČSR. Na otázku kde jsem sloužil jsem odpověděl, že v Rozvadově u útvaru SNB, že je tam stav 25 mužů, ptal se mne na výzbroj, jak je útvar vyzbrojen, a já jsem odpověděl, že příslušníci mají každý pistolí a automa a zda je útvar vyzbrojen jinak, že nevím, neb ty zbraně má velitel zamčené. Dále se mne ptal, kde jsou útvary SNB a já jsem mu řekl, že tyto útvary jsou v Rozvadově na Přimdě a v Plzni. Dále se mne ptal na jména velitelů těchto útvarů a na stav. Já jsem odpověděl, že v Rozvadově je prap. Daněk,

na Přimdě, že nevím kdo je velitelem a rovněž v Plzni, že neznám velitele. Pokud se týče stavu těchto útvarů jsem řekl, že na Přimdě to neznám, neb jsem krátký čas v Rozvadově a že v Plzni je 25-30.000 příslušníků SNB. Na otázku proč jsem odešel jsem odpověděl, že jsem odešel proto, že jsou v ČSR nepokoje a že se mluví o převratu a revoluci, že nár. soc. lidovci a soc. dem. nesouhlasí s politikou komunistů v ČSR a že ten kdo není organizován v KSČ, že bude propuštěn ze SNB svého pracovního místa. Dále se mne tento úředník ptal na smrt min. zahranič. věcí Jana Masaryka. Odpověděl jsem že sám tomu věřím, že spadl s okna ale že jsem slyšel od některých lidí jako na př. od příslušníka SNB Váry a Chyšky, že tomu nevěří, že Masaryk spadl s okna a zastávali názor, že byl s okna shozen. Dále se mne ptal na býv. presidenta Dr. Beneše, jakého jest politického zaměření. Na to jsem mu řekl, že podle mého názoru souhlasí s komunisty. Proč jsem vstoupil do KSČ jsem řekl, že jsem vyrostl z dělnické rodiny. Při tom se díval na moji legitimaci KSČ, kterou mne nevrátil a řekl, že ji dostanu dodatečně. Tuto legitimaci jsem však již nedostal.

Na otázku proč jsem odešel do Německa, jsem odpověděl, že chci hledat práci případně abych dostal do českého tábora, což jsem oddůvodňoval s hora uvedenými okolnostmi. Při všelem ukázal mně mapu Čech, při čemž mi ukazoval nějaká čísla na způsob koty, resp. triang. bodu, čis, byla pokud se pamatuji 3 místná a nevím jaká měla význam. Asi po 23 hod. po skončení výsledků ve Wiedenu byl jsem odvezen jedním příslušníkem americké policie do bytu tohoto příslušníka, kde jsem přespal do rána. Druhý den ráno přijel pro mne Jep a jiným příslušníkem v civilu byl jsem odvezen do Reznau, na hotel Grunenkrantz. V hotelu jsem asi týden čekal. V hotelu Grune Kranz bylo ubytováno více Čechů v prvním poschodí a seznámil jsem se tam s Čížkem. V hotelu bylo ubytováno asi 60 Čechů. Pokud vím, Čížek měl být poslancem protože přijíždě na něho vřelali pane poslanče. Tento Čížek měl být údajně poslancem soc. dem. strany. Dále jsem tam poznal nějakého továrníka Šedivého, který měl být příbuzným Bati a měl v Praze veliké cukrářství. Mimo toho jsem se seznámil s Karlem Šolcem, příslušníkem SNB, který sloužil někde u Jáchymova. Šolc, pokud jsem vystihl, utekl do Německa hlavně proto, že jako příslušník NS strany nesouhlasil se stávajícím lidově demokratickým režimem v ČSR a že byl krajně zaujat vůči politice KSČ. Šolc mi vyprávěl, že v Německu jest mnoho nár. socialistů a lidovců, kterých utekli před komunisty z ČSR a říkal že tak zv. "Komitéť" v Německu ve kterém byli hlavně osoby politicky exponované za stranu NS, lidovou bude nám nápomocen v tom aby nám zaopatřil existenci. Rovněž Šolc kritisoval býv. pres. Beneše proto, že podepsal a přijal amnestii býv. poslanců s ministrů NS strany a lidové. Pokud se týče návratu do ČSR, říkal Šolc, že se bude moci vrátit do ČSR ale jenom jako cizí státní příslušník jinak ne. O těch, kteří by se chtěli vrátit do ČSR říkal, že po příchodu do ČSR je stihnou velké tresty, nebo že budou deportováni na Sibiř. Asi za 3 dny po svém ubytování v Grunen Kranz byl jsem předvolán na CIC v Reznau. Tam jsem byl dotazován opět na okolnosti na které jsem byl vyslýchán ve Wiedenu a po zodpovězení několika otázek již v předu uvedených byl jsem propuštěn abych se dále zdržoval na hotelu. Asi po 3 dne byli jsme všichni předvedeni do lágru v Götheshule v Reznau, kde jsem byl asi 1 měsíc. Když se nás soustředilo v Reznau asi přes tři sta, byli jsme odesláni nákladním vlakem do Dieburku u Dánstátu v Hesensku. Tam nás bylo v uvedeném lágru asi přes 300 lidí. Velitelem tohoto lágru byl nějaký americký poručík, jehož jméno neznám. Zástupcem Čechů v tomto lágru ubytovaných byl jistý Čech jménem Culka, snad býv. ředitel banky asi 37-40 let star, černých vlasů, střední postavy asi 172 cm vysoký, hnědých očí, hladce oholen a s sebou měl manželku a dítě ve stáří 1 1/2 až 2 roky staré. Tento Cibulka měl k dispozici tlumočnicka jménem Fišer původem žid, který byl zaměstnán u američanů Military Government a uměl anglicky česky, francouzsky a německy. Prostřednictvím tohoto Fišera přijímal Culka rozkazy od amerického velitele. Culka byl současně předsedou tak zvaného čl. komitétu v tomto lágru a měl několik členů tohoto komitétu v počtu 17 osob k dispozici. V tomto komitétu byly pokud se pamatuji tyto osoby: býv. mjr. čl. armády jménem Martinek, který měl manželku, dále jistý doktor lékař, poručík Varga-slovák, žid Birbaum, býv. obchodník, doktor Svořoda, slečna Dočková a jiní na jejichž ména se nepamatují.

Dále si vzpomínám, že v komitétu byla jistá sl. Nováková a student Horálek která chodila s doktorem Svobodou. Pokud se týče nálady obyvatel tohoto lágru, nebyla skvělá, neboť američané slibovali a nedali nic. Mnozí z těchto lágrů rádi by se vrátili do ČSR, ale bojí se velkých trestů, o kterých mluví hlavně býv. vysokoškoláci. V lágru se dělají náborové do různých legií jako na př. do židovské, arabské, francouzské a byla tam i zmínka o možnosti vstupu do Prchalových jednotek. O těchto jednotkách však předseda komitétu Culka říkal na schůzi, že tyto jednotky nemají zájmu hájit takové cíle jaké Culka předpokládal, t. j. že nemají žádnou podporu a že je lepší vstupovat do legií arabských neb židovských, ale doporučoval více židovské, že tam více platí. Do těchto legií se hlásilo málo lidí. Většina příslušníků lágru chtěla do ciziny na práci.

Do ČSR rozhodl jsem se po prvé dne 18/6 1948, že bych mohl odejít za zatím účelem abychom navštívil svého bratra Františka Doljše v Praze X, Vinohradská 14, kde jsem si chtěl opatřit cigarety a za ně jsem chtěl v Německu pak vyměnit jídlo. Z Německa jsem vlakem z Weidhausu, t. j. do prostoru, kde jsem dříve sloužil jako příslušník SNB a kterýž to terén jsem znal. Státní hranice jsem překročil v prostoru Weidhaus-Dianaberg asi o 22 hod. Státní hranice jsem překročil dne 18/6 1948 v prostoru Dianaberg jsme přespali s kamarádem Vejvodou Jaroslavem, který jel se mnou z tábora z Dieburgu. Ráno asi o 4 hod. vstal kamarád Vejvoda a řekl, že půjde a jestli chce jít, aťch šel také. Já jsem jít nechtěl a proto odešel sám údajně do Teplic sanova. Po cestě do Německa na hranice říkal mě Vejvoda, že si rovněž nakoupí nějaké cigarety a že se vrátí do Německa. Já jsem odešel z Dianabergu asi po 5 hod., kdy již bylo světlo a šel jsem směrem na Bor u Tachova. Pak jsem cestoval částečně pěšky aneb příležitostným svezem na autech. Za Stríbrem předhonal mě na silnici nějaký pražský taxi, který měl osobní automobil na dřevoplyn a já jsem jej zastavil. Ač jsem neměl peníze, požádal jsem toho taxikáře, aby mě svezl do Prahy a řekl jsem mu, ačkoliv jsem byl v civilu, že jsem příslušníkem SNB a že mu zaplatím v Praze. Tento taxikář mě svezl až do Prahy a ač jsem se snažil mu zaplatit za pomoci mého bratra, neučil jsem tak, jelikož jsem bratra telefonicky nedostal. Při příjezdu do Prahy navštívil jsem bratra v bytu kde jsem mu řekl, proč jsem přijel, že chci sehnat nějaké cigarety a řekl mně bratr, že cigarety mně opatří a současně se řekl, že chce semnou do Německa.

Já jsem se snažil bratrovi poukázat na špatné poměry v Německu avšak on nechtěl od svého umyslu upustit a tak zůstalo při jeho rozhodnutí, že pojedou semnou on, jeho žena a jeho zaměstnankyně z obchodu. V době, když jsem byl u bratra, navštívil jsem paní Emu Koskovu Bytem Praha-Stránská, Vinohradská 15, které jsem měl odevzdati dopis od jejího manžela jménem Smutný, který je v táboře v Dienburgu. Jaký byl obsah dopisu nevím, neb byl zalepen. Tento dopis jsem při návštěvě do Prahy osobně ~~neodevzdal~~ neodevzdal, ale poslal jsem jej z Třemošné poštou. Při mojí návštěvě u Koskové děkovala mně tato, za odevzání dopis, který jsem dostal a žádala mně, abych se u ní zastavil, až pojedou zpět do Německa, že mně dá dopis pro manžela do Německa. U Koskové jsem se již nestavěl, ačkoliv mně několikrát vyzývala k návštěvě. Dále jsem navštívil otce bratří Smutných, kteří jsou v Německu, otec má obchod a správu kárnu obuvi v Praze-Stránských, bližší adresu nevím, ale tuto zná paní Kosková. U bratra jsem sdržel do 24/6 1948 a žena mého bratra jakož i prodávačka z jeho obchodu věděli, že jsem přijel z Německa a společně jsme se domlouvali na možnostech útěku do Německa. Po nákupu cigaret a prodeje některých věcí bratra, rozhodli jsme se dne 24/6 1948 že odjedeme z Prahy taxíkem do Dubce u Přidky a odtud, že půjdeme pěšky přes hranice do Německa v Praze najmuli jsem si taxíka u Masarykova nádraží, který nás odvezl do Přizné a tam jsme najali nový taxík na nádraží a jeli jsme směrem na Tachov. Bratr udal novému taxikáři, že jedeme do Tachova a po cestě žádal bratr taxikáře, aby zajel do Dubce, že pojedem z Dubce do Tachova druhý den. Tento taxikář nás zavezl skutečně až do Dubce pod Přidou. Jak pražskému tak plzeňskému taxikáři jsme zaplatili po 2.000 Kčs. Podotýkám, že žádný z taxikářů neměl vědomosti o tom, že chceme uprchnouti do Německa. Po příjezdu do Dubce dne 24.6.1948 asi o 22.00 hod. přespali jsem u jedné neznámé paní, která rovněž neměla vědomosti o tom, proč jsme přijeli. Ráno pak asi o 4.15 hod. odešli jsme směrem na Třemešnou. Asi po 5 hodin v lesích dostali jsme se do prostoru Dianaberg, kde jsme chtěli překročit státní hranice. Při svém útěku

